

ประโยค ๑-๒
แปล มคธเป็นไทย
สอบ วันที่ ๑๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๓๙

แปล โดยพยัญชนะ

๑. อปฺปมาโท อมตํ ปทนต์ อิมํ ธมฺมเทสนํ สตถา โกสมฺพี อุปนิสฺสาย โสสิตาราม
 วิหรนฺโต สามาวตํปฺมุขานํ ปณฺจนนํ อิตฺถิสถานํ มาคนฺทียปฺมุขานญจ ตสฺสา ปณฺจนนํ
 ฉาติสถานํ มรณพฺยสนํ อารพฺภ กเถสิ ฯ ตตฺตฺรายนํ อนุปฺพุทฺธิกา

อตีเต อลฺลภปฺปรกฺขเจ อลฺลภปฺปฺราชา นาม เวฏฺฐทฺธิปกรฺกฺขเจ เวฏฺฐทฺธิปกรฺวาชา นามาทิ
 อิมํ เทว ทฺหฺรกาลโต ปฏฺจาย สหายกา หุตฺวา เอกาจฺริยกุลํ ลิปฺปี อุกฺคณฺทิตฺวา
 อตฺตโน อตฺตโน ปิตฺนํ อจฺจเยน ฉตฺตํ อฺสุสาเปตฺวา ทสฺทสโยชนิกํ รกฺขเจ ราชานํ อเทสุ ฯ
 เต กาลเณ กาลํ สฺมาคนฺตฺวา เอกโต ติกฺขจฺนฺตา นิสฺสิทฺนฺตา นิปฺชจฺนฺตา มหาชนํ ชายมานญจ
 มียมานญจ ทิสฺวา ปรโลกํ คจฺจนฺตํ อนุคจฺจนฺโต นาม นตฺถิ อนุตฺมโส อตฺตโน สรรีปฺปี
 สพุพฺ ปรหาย คนฺตพุพฺ กิโน โขราวาเสน ปฺพุพฺชิสฺสามาติ มนฺเตตฺวา รชฺชานิ ปุตฺตทวารสฺส
 นิยฺยาเทตฺวา อิลิปฺพุพฺชฺชํ ปฺพุพฺชิตฺวา หิมวฺนตฺปฺเทเส วสนฺตา มนฺตฺยีสฺสุ มยํ รชฺชํ ปรหาย
 ปฺพุพฺชิตา น ชีวิตฺตุํ อสฺกโกณฺตา เต มยํ เอกกฺขจฺจเน วสนฺตา อปฺพุพฺชิตสฺสทิสฺสาเยว โทม
 ตสฺมา วิสุํ วลิสฺสามํ ตฺวํ เอตฺสฺมี ปฺพุพฺเต วส อหํ อิมฺสฺมี ปฺพุพฺเต วลิสฺสามิ อนุวทฺตฺมาสํ
 ปน อุปฺสถทิวเส เอกโต ภวิสฺสามาติ ฯ อถ เนลํ เอตฺทโหสิ เอวํปิ โน คนฺสงฺคณฺิกา ว
 ภวิสฺสติ ตฺวํ ตว ปฺพุพฺเต อคฺคิ ชาเลยฺยาลิ อหํ มม ปฺพุพฺเต อคฺคิ ชาเลสฺสามิ ตาย สญฺญา
 อตฺถิกาวํ ชานิสฺสามาติ ฯ เต ตถา กรีสฺสุ ฯ (ธมฺมปทฺฏจกถาย ทฺติโย ภาโค/หน้า ๑ - ๒)

แปล โดยอรรถ

๒. เอวัง วุตเต ภิกขุ สตถารัง ปุจฉิสฺสุ ชุชฺชุตฺตวา ปน ฆนฺเต เกน กมฺเมน ชุชฺชา
 ชาตา เกน มหาปณฺญา เกน โสตาปตฺติผลํ อธิคฺตา เกน ปเรสํ เปสฺนการิกา ชาตาติ ฯ
 ภิกฺขเว ตสฺเสว รมฺโย พาราณสียํ รชฺชํ วรรณกาเล เสว ปจฺเจกพุทฺโธ โถกํ ชุชฺชชฺาตุโก
 อโหสิ ฯ อถกกา อุပ္ภุจายิกา อิตฺถิ กมฺพลํ ปารุปีตฺวา สุวณฺณสรกํ คเหตุวา 'อมฺหากํ
 ปจฺเจกพุทฺโธ เอวญฺจ เอวญฺจ วิจรตีติ ชุชฺชา ทฺตฺวา ตสฺส วิจรรณาการํ ทสฺเสสิ ฯ ตสฺส
 นิสฺสนฺแทน ชุชฺชา ชาตา ฯ เต ปน ปจฺเจกพุทฺธ ปจฺมทิวเส ราชฯ เคเห นิสฺสีทาเปตฺวา ปตฺเต
 คาทาเปตฺวา ปายาสสฺส ปุเรตฺวา ทาเปสิ, อุณฺหปายาสสฺส ปุเร ปตฺเต ปจฺเจกพุทฺธา
 ปริวตฺเตตฺวา ปริวตฺเตตฺวา คณฺหนฺติ ฯ สา อิตฺถิ เต ตถา กโรนฺเต ทิสฺวา อตฺตโน
 สนฺตกาณี อญฺจ หนฺตวลยานิ ทฺตฺวา อธิ จเปตฺวา คณฺหถาติ อาท ฯ เต ตถา กตฺวา ตํ
 โอโลเกสฺสุ ฯ สา เตสํ อธิปฺปายํ ฅตฺวา นตฺถิ ฆนฺเต อมฺหากํ เอเตหิ อตฺถิ ตุมฺหากณฺเวย
 ตาณี ปริจฺจตฺตานิ คเหตุวา คจฺจถาติ อาท ฯ เต คเหตุวา นนฺทมุลกปพฺภการํ อคฺมฺสฺสุ ฯ
 อชฺชปิ ตาณี วलयานิ อโรคาเนว ฯ สา ตสฺส กมฺมสฺส นิสฺสนฺแทน อิทาณี ติปิฏฺกธฺรา
 มหาปณฺญา ชาตา ฯ ปจฺเจกพุทฺธานํ กตฺอุပ္ภุจานนฺิสฺสนฺแทน โสตาปตฺติผลํ ปตฺตา ฯ อิทมฺสฺสา
 พุทฺธนฺตเร ปุพฺพกมฺมํ ฯ (ธมฺมปทฺฏจกถาย ทฺติโย ภาโก/หน้า ๖๑)

ให้เวลา ๔ ชั่วโมงพีกา กับ ๑๕ นาที.

เฉลย ประโยค ๑-๒ แปล มครเป็นไทย

แปล โดยพยัญชนะ

๑. อ.พระศาสดา เมื่อเสด็จเข้าไปอาศัยซึ่งพระนครชื่อว่าโกสัมพี ประทับอยู่ในพระวิหารชื่อว่าโมลิตาราม ทรงปรารภ ซึ่งความทุกข์อันสาหัสเสียซึ่งความสุขให้พินาศคือความตายแห่งร้อยแห่งหญิง ท. ห้า มีพระนางสามาวดีเป็นประมุขด้วย แห่งร้อยแห่งพระญาติ ท.ห้า ของพระนางมาคันทิยานั้น อันมีพระนางมาคันทิยาเป็นประมุขด้วย ตรัสแล้ว ซึ่งพระธรรมเทศนาเห็นว่า **อุปฺปมาโท อมตํ ปทํ** ดังนี้ เป็นต้น ฯ อ. วาจาเป็นเครื่องกล่าวโดยลำดับแห่งเรื่องของพระนางสามาวดีนั้น ในกาลอันเป็นไปล่วงแล้ว อ.พระราชา ท. สอง เหล่านี้ คือ ชื่อ อ.พระราชาพระนามว่าอัลลภปะปะ ในแคว้นแคว้นชื่อว่าอัลลภปะปะ ชื่อ อ.พระราชาพระนามว่าเวฏฐทีปกะ ในแคว้นแคว้นชื่อว่าเวฏฐทีปกะ ผู้เป็นสหายกันเป็น จำเดิมแต่กาลแห่งพระองค์ทรงเป็นหนุ่ม ทรงเรียนแล้วซึ่งศิลปะ ในตระกูลแห่งอาจารย์เดียวกัน ทรงยังบุคคลให้ยกขึ้นแล้วซึ่งฉัตรเป็นพระราชาในแคว้นแคว้น อันประกอบด้วยโยชนลิบ ๆ ได้เป็นแล้ว โดยกาลเป็นที่ล่วงไปแห่งพระบิดา ท. ของพระองค์ ๆ ฯ อ.พระราชา ท. เหล่านั้น เสด็จมาพร้อมกันแล้ว ตลอดกาลตามกาล ทรงยืนอยู่ ทรงนั่งอยู่ บรรทมอยู่ โดยความเป็นอันเดียวกัน ทรงเห็นแล้ว ซึ่งมหาชนผู้เกิดอยู่ด้วยผู้ตายอยู่ด้วย ทรงปริกาษาแล้วว่า ชื่อ อ.บุคคลผู้ไปตามอยู่ ซึ่งบุคคลผู้ไปสู่โลกอื่น ย่อมไม่มี แม้อ.สรีระของตน โดยกำหนดมีในที่สุด ชื่อว่าไปตามอยู่ซึ่งบุคคลผู้ไปสู่โลกอื่น ย่อมไม่มี อันบุคคลพึงละซึ่งวัตถุทั้งปวงไป อ.ประโยชน์ อะไร ของเรา ท. ด้วยการอยู่ครองซึ่งเรือน อ.เรา ท. จักบวช ดังนี้ ทรงมอบให้แล้วซึ่งความเป็นแห่งพระราชา ท. แก่พระโอรสและพระมเหสี ผนวชแล้วผนวช

เป็นฤๅษี อยู่ ๆ ในประเทศชื่อว่าหิมวันตะ ปรีกษาแล้วว่า อ.เรา ท. ละแล้ว ซึ่งความเป็นแห่ง พระราชา บวชแล้ว อ.เรา ท. ไม่อาจอยู่ เพื่ออันเป็นอยู่ บวชแล้วหามีได้ อ.เรา ท. เหล่านั้น อยู่ ๆ ในที่ เดียวกัน เป็นผู้เช่นกับด้วยบุคคลผู้ไม่บวชแล้วนั้นเทียว ย่อมเป็น เพราะฉะนั้น อ.เรา ท. จักอยู่ แยกกัน อ.ท่าน จงอยู่ที่ภูเขานั้น อ.เรา จักอยู่ที่ภูเขานี้ แต่ว่า อ.เรา ท. จักเป็นโดยความเป็น อันเดียว ในวันแห่งอุโบสถ ตลอดเดือนด้วยทั้งกึ่งโดยลำดับ ดังนี้ ๆ ครั้งนั้น อ.ความคิดนี้ว่า แม้ครั้นเมื่อความเป็นอย่างนี้ มีอยู่ อ. ความคลุกคลีด้วยหมู่เทียว จักมี แก่เรา ท. อ.ท่าน ยังไฟ ฟิงให้โพลงที่ภูเขาของท่าน อ.เรา ยังไฟ จักให้โพลงที่ภูเขาของเรา อ.เรา ท. จักรู้ซึ่งความที่แห่ง เรา ท. มีอยู่ ด้วยสัญญาอัน ดังนี้ ได้มีแล้วแก่ฤๅษี ท. เหล่านั้น ๆ อ. ฤๅษี ท. เหล่านั้น กระทำแล้ว เหมือนอย่างนั้น ๆ

แปล โดยอรรถ

๒. เมื่อพระบรมศาสดา ตรัสอย่างนี้แล้ว ภิกษุทั้งหลาย จึงกราบทูลถามพระบรมศาสดาว่า ข้าแต่พระองค์ผู้เจริญ กิณางชชชุตตรา เป็นหญิงค่อม เพราะกรรมอะไร มีปัญญามาก เพราะกรรม อะไร บรรลุโสดาปัตติผล เพราะกรรมอะไร เป็นหญิงรับใช้คนอื่น ๆ เพราะกรรมอะไร ๆ พระบรมศาสดาตรัสว่า ภิกษุทั้งหลาย ในสมัยที่พระราชาพระองค์นั้นแล ครองราชย์ในเมือง พาราณสี พระปัจเจกพุทธเจ้าองค์นั้นแหละ เป็นคนค่อมหน้อยหนึ่ง ๆ ลำดับนั้น หญิงผู้เป็น อุปัฏฐายิกาคนหนึ่ง ห่มผ้ากัมพล ถือชันทอง พูดว่า พระปัจเจกพุทธเจ้าของเราทั้งหลาย เทียวไป อย่างนี้และอย่างนี้ ดังนี้ แล้ว (สร้างท่า) เป็นคนค่อม แสดงอาการเทียวไปของพระปัจเจกพุทธ เจ้าองค์นั้น ๆ เพราะผลกรรมของนั้น นาง เป็นหญิงค่อม ๆ อนึ่ง ในวันแรก พระราชานิมนต์ พระปัจเจกพุทธเจ้าเหล่านั้น ให้นั่งในพระราชมณเฑียร ให้ราชบุรุษรับบาตร บรรจุให้เต็มด้วยข้าว ปายาสแล้วรับสั่งให้ถวาย ๆ พระปัจเจกพุทธเจ้าทั้งหลาย ถือบาตร อันเต็มด้วยข้าวปายาส

อันร้อนผลัดเปลี่ยนไปมา ๑ ทญิงนั้นเห็นพระปัจเจกพุทธเจ้าเหล่านั้น ทำอย่างนั้น จึงถวายกำไล
มือที่ทำด้วยงา ๘ วง ซึ่งเป็นของของตน กล่าวว่า ท่านทั้งหลาย จงวางไว้บนกำไลมือนี้แล้ว
จึงถือเอา ๑ พระปัจเจกพุทธเจ้าเหล่านั้น ทำอย่างนั้นแล้ว มองทญิงนั้น ๑ ทญิงนั้น ทราบความ
ประสงค์ของพระปัจเจกพุทธเจ้าเหล่านั้น จึงกล่าวว่า ท่านผู้เจริญ ดิฉัน ไม่มีความต้องการด้วยกำไล
มือเหล่านี้ ดิฉัน บริจาคถวายกำไลมือเหล่านั้น แก่พระคุณเจ้าทั้งหลายนั้นเทียว นิมนต์
พระคุณเจ้าทั้งหลายรับไปเถอะ ๑ พระปัจเจกพุทธเจ้าเหล่านั้น รับแล้ว ได้ไปยังเฝ้ามเหสี
นั้นทมูลกะ ๑ ถึงวันนั้น กำไลมือเหล่านั้น ยังไม่ชำรุดเลย ๑ เพราะผลแห่งกรรมนั้น นาง
จึงเป็นผู้ทรงพระไตรปิฎก มีปัญญามาก ในบัดนี้ เพราะผลแห่งการบำรุงที่ตนทำแก่พระปัจเจก-
พุทธเจ้าทั้งหลาย นาง จึงบรรลुพระโสดาปัตติผล ๑ นี้ เป็นบุรพกรรม ในสมัยพุทธันดร ของนาง
ชุชชุตตรานัน ๑